

Міністерство освіти і науки України

Східноукраїнський національний університет імені В. Даля

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Східноукраїнського
національного університету
імені В. Даля

О. В. Поркуян

2016 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА

(освітньо-професійна / освітньо-наукова)

програма підготовки

Третій (освітньо-науковий) рівень

(рівень вищої освіти)

Доктор філософії

(назва ступеня, що присвоюється)

за спеціальністю

Культурологія

(назва спеціальності)

м. Северодонецьк

Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Назва галузі знань	03 Гуманітарні науки
Назва спеціальності	034 Культурологія
Обмеження щодо форм навчання	Дозволяється підготовка за очною (денною, вечірньою) та заочною (дистанційною) формами навчання
Кваліфікація освітня, що присвоюється	Доктор філософії з культурології
Мета програми	
Метою докторської програми є підготовка висококваліфікованих науковців у сфері теоретичної та прикладної культурології. Навчання завершується публічним захистом дисертації	
Характеристика програми	
Предметна область	Наукові дослідження в сфері культурології
Спеціальність	Дослідження в галузі теорії та історії культури
Орієнтація програми	Дослідження
Особливості програми	Більша частина часу присвячена науково-дослідній роботі та написанню дисертації. Решта часу відводиться для поглиблення знань за рахунок вивчення фахових наукових та теоретичних курсів і отримання практичних навичок, пов'язаних з плануванням та здійсненням наукових досліджень у галузі культурології, підготовкою доповідей результатів досліджень на наукових конференціях та семінарах, підготовкою документації для одержання грантів на наукові дослідження, організацію та здійсненням педагогічної діяльності.
Тематика наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компаративний аналіз поетики православного і католицького чернецтва; 2. Компаративний аналіз культури чернецтва різних християнських конфесій України. 3. Поетика культової архітектури. 4. Теоретико-методологічний зміст поняття «поетика культури» як нового концепту культурологічного знання. 5. Поетика і поезія в контексті культурології. 6. Вплив феномену віртуальної реальності на трансформації релігійної культури. 7. Християнська культура в Інтернет-просторі: проблема канону та інновацій. 8. Гендерний аспект християнської культури. 9. Конфесійна культура сучасної України. 10. Художнє життя Слобожанщини кінця ХХ – початку ХХІ століть (культурологічний аспект).

	11. Діалог культур у просторі української християнської традиції. 12. Поетика аскези.
Працевлаштування та продовження освіти	
Працевлаштування	Після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою спеціальності «Культурологія» та захисту дисертаційної роботи фахівцю присвоюється кваліфікація – доктор філософії з культурології. Доктор філософії здатний займати посади в науково-дослідних інститутах, вищих навчальних закладах і галузевих установах різних відомств, на виробничих підприємствах, виконуючи відповідні функції.
Продовження освіти	Подальша підготовка на науковому рівні доктора наук в галузі культурології
Стиль та методика навчання	
Підходи до викладання та навчання	Основний підхід через наукове керівництво, презентації, написання статей. Лекційні курси, консультації, самопідготовка в бібліотеці, проектна робота. Дослідницькі семінари та навчання задля здобуття навичок відповідно до загальних компетенцій.
Система оцінювання	Проміжне оцінювання шляхом самоперевірки, розвиток дослідницьких здібностей, загальнонаукових навичок; оцінювання після вивчення курсу усно та письмово. Остаточне оцінювання – публічний захист дисертаційної роботи в Спеціалізованій вченій раді.

Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Для доктора філософії загальний обсяг освітньої програми – 40 кредитів ЄКТС на основі повної вищої освіти.

30 кредитів має бути спрямовано на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти та не менше 25% обсягу освітньої програми (10 кредитів) становлять дисципліни за вибором аспіранта.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми культурологічної освіти та науки, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі культурології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної культурологічної практики
Загальні компетентності	ЗК 1. Наявність активної громадянської позиції, що ґрунтується на демократичних переконаннях, гуманістичних та етичних цінностях
	ЗК 2. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, вміння працювати у команді, виявляти лідерські здібності
	ЗК 3. Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, спілкуватися та співпрацювати з фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі. Здатність до усвідомленого поповнення і розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя
	ЗК 4. Здатність до вільної ділової комунікації іноземною мовою для спілкування у науковій, викладацькій, професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою.
	ЗК 5. Розуміння філософсько-світоглядних засад, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної культурологічної освіти та науки в

	умовах глобалізації і інтернаціоналізації
	ЗК 6. Готовність до самостійної науково-педагогічної діяльності, здатність реалізовувати різні складові процесу навчання, здатність формувати особистість з високими моральними якостями
	ЗК 7. Здатність організовувати та здійснювати роботу відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму з урахуванням специфіки професійної діяльності навчальних та наукових закладів
	ЗК 8. Здатність до критичного аналізу сучасної наукової літератури для обґрунтування та вибору напрямів наукових досліджень, ознайомлення з передовим світовим досвідом роботи у науці про культуру та використання цієї інформації в освітній та науковій діяльності
	ЗК 9. Здатність обирати та застосовувати сучасне програмне забезпечення та Internet- ресурси у науковій та професійній діяльності
	ЗК 10. Здатність ефективно планувати та раціонально організовувати професійну діяльність, використовувати організаторські навички для планування роботи колективу, здатність об'єктивно оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт та усвідомлювати відповідальність науковця та викладача перед суспільством
	ЗК 11. Здатність усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця, застосовувати принципи академічної доброчесності, наукової і викладацької етики та деонтології при виконанні професійних обов'язків
	ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї та визначати шляхи для їх реалізації у галузі освіти, науки та професійної діяльності, розширювати сферу власної компетентності, розробляти оптимальні стратегії своєї діяльності
	ЗК 13. Здатність вирішувати проблеми у нових і нестандартних ситуаціях при проведенні наукових досліджень та здійсненні викладацької діяльності з урахуванням юридичної, соціальної і етичної відповідальності за прийняті рішення
	ЗК 14. Здатність застосовувати професійні та особистісні якості для забезпечення конкурентоспроможності української освіти та науки у світовому освітньому та науковому просторі
	ЗК 15. Здатність та прагнення до реалізації та оптимального використання власного творчого та наукового потенціалу в інтересах розвитку особистості, суспільства, культури і держави
Спеціальні (фахові) компетентності	ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України в галузі культури, культурологічної освіти та науки
	ФК 2. Здатність до аналізу, обробки результатів наукових досліджень та їх оформлення у статтях, монографіях, інформаційних листах, наукових звітах тощо відповідно до сучасних вимог
	ФК 3. Здатність аналізувати концептуальні засади культурології як науки, напрями й етапи розвитку культурологічної думки
	ФК 4. Здатність досліджувати культуру як цілісність, конкретно-історичні явища культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном
	ФК 5. Здатність до написання/складання навчальної та навчально-наукової літератури: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо з урахуванням змісту навчальних програм та сучасних вимог науки загалом та науки про культуру зокрема
	ФК 6. Представлення результатів наукової діяльності професійній спільноті та широкому загалу у вигляді доповідей на конференціях різного рівня, лекцій для фахівців теоретичної та практичної культурології,

	науково-просвітницьких заходах у тому числі з метою популяризації культурологічної освіти та науки
	ФК 7. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати оптимальні підходи до організації та здійснення освітньої та наукової діяльності відповідно до сучасних світових тенденцій
	ФК 8. Здатність здійснювати аналіз окремих сторін культурної реальності крізь призму сучасних наукових досягнень у галузі культурології
	ФК 9. Здатність розуміти, обґрунтовувати та сприяти вирішенню проблем та суперечностей сучасного культурного процесу, культури в добу Інтернет-технологій, постмодерністської культурної ситуації.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

Компетентності	Результати навчання
	Загальні
ЗК 1	Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, що заснована на гуманістичних і етичних засадах. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, науковою та освітньою спільнотою, ефективно працювати у команді
ЗК 2	Здійснювати розподіл видів робіт між членами колективу відповідно до їх здібностей та посадових обов'язків, приймати рішення щодо планування та організації певних видів наукових та навчальних робіт, брати на себе відповідальність за результати роботи
ЗК 3	Використовувати сучасну професійну термінологію при комунікації з фахівцями культурологічного сектору та суміжних професій
ЗК 4	Використовувати навички усної та письмової комунікації іноземною мовою, аналізуючи фахові тексти; перекладати іншомовні інформаційні джерела; подавати результати власних наукових досліджень на міжнародних наукових заходах та у наукових періодичних виданнях
ЗК 5	Визначати основні напрями та закономірності розвитку вітчизняної культурології та культурологічної освіти у контексті світових інтеграційних та глобалізаційних процесів
ЗК 6	Здійснювати професійну педагогічну діяльність з використанням сучасних форм та методів навчання Сприяти формуванню високих моральних якостей у здобувачів вищої освіти
ЗК 7	Дотримуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму при здійсненні наукової та освітньої професійної діяльності
ЗК 8	Критично аналізувати інформацію, наведену у сучасній світовій науковій та науково-популярній літературі, інформаційних базах даних тощо, та використовувати її у науковій та освітній діяльності
ЗК 9	Обирати сучасне наукове програмне забезпечення, Internet-ресурси для планування, організації та ефективного здійснення професійної діяльності
ЗК 10	Використовувати наукові принципи планування та раціональної організації професійної діяльності. Використовувати об'єктивні методи оцінювання результатів діяльності та забезпечувати їх якість

	Виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників закладів гуманітарного, зокрема, культурологічного сектору
	Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності
ЗК 11	Ідентифікувати майбутню наукову та освітню діяльність як соціально значущу для культурного розвитку суспільства загалом
	Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики і деонтології у професійній діяльності, запобігати випадкам академічного плагіату
ЗК 12	Визначати інноваційні напрями досліджень, спираючись на власні компетентності, та їх постійне вдосконалення. Обирати ефективну стратегію реалізації нових ідей у галузі наук про культуру
ЗК 13	Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів
	Усвідомлювати юридичну, соціальну та етичну відповідальність за прийняті рішення
ЗК 14	Використовувати свою професійну діяльність та особистісні якості для конкурентного позиціонування вітчизняної культурологічної освіти та науки в сучасному світовому освітньому та науковому просторі.
ЗК 15	Формулювати цілі та визначати структуру власної фахової діяльності з урахування суспільних, державних і виробничих інтересів. Використовувати принцип «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності
Фахові	
ФК 1	Планувати та реалізовувати професійну наукову та освітню діяльність на основі нормативно-правових актів України
ФК 2	Здійснювати інформаційний пошук відповідно до напрямку власних наукових досліджень, дотримуватись чинних норм авторського права та права інтелектуальної власності
ФК 3	Проводити узагальнення результатів наукових досліджень та здійснювати підготовку їх до оприлюднення у наукових засобах інформації (статті, монографії, інформаційні листи, науково-методичні рекомендації, звіти тощо)
ФК 4	Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій
ФК 5	Складати/розробляти навчальну та навчально-наукову літературу: підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо з урахуванням обсягу та змісту навчальних програм та сучасних тенденцій культурологічної освіти та теорії й історії культури
ФК 6	Готувати доповіді та доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня
ФК 7	Розробляти та/або представляти наукові, навчальні та науково-популярні лекції для здобувачів вищої освіти, професіоналів у галузі культурології та широких верств населення з метою популяризації науки про культуру, прикладних культурологічних досліджень
ФК 8	Формувати зміст та обсяг навчальних програм з окремих нормативних та вибіркових дисциплін, навчальних планів відповідно до стандартів вищої освіти та з урахуванням сучасних досягнень світової науки про культуру

ФК 9	Розуміти, обґрунтувати та сприяти вирішенню проблем та суперечностей сучасного культурного процесу в добу Інтернет-технологій та постмодерністської культурної ситуації загалом.
------	--

Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників включає захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії у галузі культурології
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	Згідно з діючим законодавством до дисертаційних робіт

Ректор

О.В. Поркуян

Голова проектної групи

О.О. Смоліна

Члени проектної групи

О.М. Єременко

Ю.Ю. Полулях

В.П. Михайлюк